

Ocena 1 (Nedovoljan)

- **Ime i pojam filozofije, pobude za filozofsko istraživanje:** Učenik ne prepoznaje osnovni pojam filozofije i nije u mogućnosti da objasni njen značaj. Ne razume pobude koje vode do filozofskih istraživanja i ne može da navede nikakve konkretne motive ili ideje koje podstiču filozofsko razmišljanje.
- **Osnovna filozofska pitanja i discipline:** Učenik ne prepoznaje osnovna filozofska pitanja i discipline. Nema jasno razumevanje osnovnih oblasti filozofije kao što su metafizika, gnozeologija i etika. Učenik ne zna razliku između tih disciplina.
- **Odnos filozofije i mita (religije, nauke i umetnosti):** Učenik ne prepoznaje vezu između filozofije i mita, religije, nauke ili umetnosti. Ne razume kako se filozofija povezuje sa drugim kulturnim fenomenima i disciplinama.

Ocena 2 (Dovoljan)

- **Ime i pojam filozofije, pobude za filozofsko istraživanje:** Učenik ima osnovno razumevanje pojma filozofije, ali se boravi sa formulacijama i definicijama. Ima delimično razumevanje pobuda koje podstiču filozofsko istraživanje, ali objašnjenje nije potpuno ili jasno.
- **Osnovna filozofska pitanja i discipline:** Učenik poznaje osnovna filozofska pitanja i discipline, ali je razumevanje ograničeno i površno. Učenik može prepoznati pojmove, ali ih ne objašnjava detaljno, niti ih povezuje sa stvarnim pitanjima.
- **Odnos filozofije i mita (religije, nauke i umetnosti):** Učenik je u stanju da navede osnovne odnose između filozofije i mita, religije, nauke i umetnosti, ali bez dublje analize. Razume da postoje međusobne veze, ali ne može precizno objasniti kako se te veze manifestuju.

Ocena 3 (Dobar)

- **Ime i pojam filozofije, pobude za filozofsko istraživanje:** Učenik razume pojam filozofije i može objasniti zašto je filozofija važna, kao i koji su osnovni motivi za filozofsko istraživanje (kao što su traženje smisla, odgovora na osnovna pitanja). Objašnjenje je jasno, ali nije u potpunosti razvijeno.
- **Osnovna filozofska pitanja i discipline:** Učenik prepoznaje osnovna filozofska pitanja i discipline, kao i razliku između metafizike, gnozeologije i etike. Iako je objašnjenje dobro, potrebno je dublje razumevanje svake od ovih disciplina.
- **Odnos filozofije i mita (religije, nauke i umetnosti):** Učenik prepoznaje osnovnu povezanost filozofije sa mitom, religijom, naukom i umetnošću. Može navesti primere kako se filozofija i ove discipline međusobno utiču i dopunjuju, ali analiza je još uvek površna.

Ocena 4 (Vrlo dobar)

- **Ime i pojam filozofije, pobude za filozofsko istraživanje:** Učenik precizno definiše filozofiju, prepoznaje njen značaj i može jasno objasniti pobude koje podstiču filozofsko istraživanje, kao što su traženje odgovora na osnovna pitanja o postojanju, moralu i prirodi stvarnosti. Razume da filozofija obuhvata različite oblasti razmišljanja.
- **Osnovna filozofska pitanja i discipline:** Učenik dobro razume osnovna filozofska pitanja i discipline. Jasno objašnjava razliku između metafizike, gnozeologije i etike, uzimajući u obzir primere i dublje razumevanje svake discipline.
- **Odnos filozofije i mita (religije, nauke i umetnosti):** Učenik jasno prepoznaje kako filozofija, mit, religija, nauka i umetnost međusobno utiču i upotpunjuju se. Razmatra konkretne primere u kojima se ove oblasti povezuju i diskutuje o njihovim međusobnim odnosima sa filozofijom.

Ocena 5 (Odličan)

- **Ime i pojam filozofije, pobude za filozofsko istraživanje:** Učenik potpuno razume pojam filozofije, njene temeljne pobude i značaj. Detaljno objašnjava motive za filozofsko istraživanje, povezujući ih sa širim kontekstima istorije ideja, ljudskih težnji i evolucije misli. Može da poveže filozofiju sa praktičnim pitanjima svakodnevnog života.
- **Osnovna filozofska pitanja i discipline:** Učenik duboko razume osnovna filozofska pitanja i discipline. Može da analizira i upoređi metafiziku, gnozeologiju i etiku, razumejući njihove duboke implikacije u filozofskim debatama. Takođe, može da poveže ove discipline sa konkretnim filozofskim problemima.
- **Odnos filozofije i mita (religije, nauke i umetnosti):** Učenik odlično razume odnose između filozofije i mita, religije, nauke i umetnosti. Može da pruža detaljne analize kako filozofija oblikuje i bude oblikovana kroz ove oblasti. Razmatra različite filozofske škole i njihove pristupe ovom odnosu, uz konkretne primere iz istorije filozofije i kulture.

MODUL: ANTICKA FILOZOFIJA

Ocena 1 (Nedovoljan)

- **Pitanje pra-početka:** Učenik nije u mogućnosti da prepozna pitanje pra-početka ili ne razume osnovne ideje koje se odnose na stvaranje sveta u filozofiji. Ne može da navede relevantne filozofe i njihove stavove o ovom pitanju.
- **Problemi bića, mnoštva i kretanja:** Učenik ne prepoznaje osnovne filozofske probleme vezane za biće, mnoštvo i kretanje, niti je u stanju da razjasni kako su ovi problemi oblikovali filozofske debate.
- **Značaj suprotnosti za tumačenje prirode:** Učenik nije u stanju da prepozna važnost suprotnosti u tumačenju prirode u antici, niti da poveže ovu temu sa filozofskim učenjima.
- **Problemi istine i privida:** Učenik ne razume osnovnu dilemu između istine i privida koja je bila centralna u antičkoj filozofiji. Ne prepoznaje filozofe koji su se bavili ovim pitanjem.
- **Dijalektika i retorika:** Učenik ne razlikuje dijalektiku i retoriku, niti prepoznaje njihov značaj u filozofiji. Objašnjenje je potpuno odsutno ili netačno.

- **Metafizičko određivanje stvarnosti:** Učenik ne razume osnovne ideje metafizike u kontekstu antičke filozofije i nije u stanju da objasni kako je filozofija tumačila stvarnost.
- **Vrlina i dobro:** Učenik ne prepoznaje osnovne stavove o vrlini i dobru u antičkoj filozofiji, niti može da poveže ove pojmove sa filozofskim učenjima.
- **Pitanje individualne sreće:** Učenik nije u stanju da razjasni kako je pitanje individualne sreće oblikovalo filozofiju, niti prepoznaje važne filozofe koji su se bavili ovom temom.

Ocena 2 (Dovoljan)

- **Pitanje pra-početka:** Učenik prepoznaje pitanje pra-početka i zna da su filozofi, poput Talesa, pokušavali da objasne poreklo sveta, ali je objašnjenje nedovoljno jasno ili delimično.
- **Problemi bića, mnoštva i kretanja:** Učenik prepoznaje da su antički filozofi razmatrali biće, mnoštvo i kretanje, ali objašnjenje je površno. Može navesti nekoliko filozofa, ali ne ulazi u dublje analize.
- **Značaj suprotnosti za tumačenje prirode:** Učenik prepoznaje da je suprotnost važna za tumačenje prirode, ali teško povezuje tu ideju sa specifičnim filozofima, poput Heraklita.
- **Problemi istine i privida:** Učenik prepoznaje osnovnu razliku između istine i privida, ali objašnjenje je pojednostavljeno. Navodi nekoliko filozofa, poput Platona, ali ne objašnjava dublje značenje tog problema.
- **Dijalektika i retorika:** Učenik razume osnovnu razliku između dijalektike (kao metode) i retorike, ali nije u mogućnosti da ih detaljno razjasni ili poveže sa filozofskim praksama.
- **Metafizičko određivanje stvarnosti:** Učenik razume osnovne pojmove vezane za metafiziku, ali objašnjenje o tome kako su antički filozofi tumačili stvarnost nije u potpunosti jasno ili razvijeno.
- **Vrlina i dobro:** Učenik prepoznaje vezu između vrline i dobra u antičkoj filozofiji, naročito kod Platona i Aristotela, ali nije u mogućnosti da to detaljno objasni.
- **Pitanje individualne sreće:** Učenik razume osnovne ideje o sreći u kontekstu filozofije (kao kod Epikura ili Aristotela), ali ne razmatra duboko te filozofije.

Ocena 3 (Dobar)

- **Pitanje pra-početka:** Učenik jasno prepoznaje pitanje pra-početka i može objasniti kako su različiti filozofi (Tales, Anaksimandar, Heraklit) pokušavali da objasne poreklo sveta, sa osnovnim primerima.
- **Problemi bića, mnoštva i kretanja:** Učenik prepoznaje osnovne probleme bića, mnoštva i kretanja u filozofiji, kao i kako su ih razmatrali filozofi poput Heraklita, Parmenida i Platona.
- **Značaj suprotnosti za tumačenje prirode:** Učenik razume značaj suprotnosti za tumačenje prirode, naročito kroz učenje Heraklita, i može povezati to sa problemima postojanja i promena.
- **Problemi istine i privida:** Učenik prepoznaje problem istine i privida, povezujući ga sa Platonovom pećinom i njegovim razmišljanjima o istini i prividima.

- **Dijalektika i retorika:** Učenik prepoznaje dijalektiku kao metodu istraživanja (kao kod Sokrata) i razume osnovne razlike u odnosu na retoriku, ali objašnjenje je još uvek jednostavno.
- **Metafizičko određivanje stvarnosti:** Učenik razume osnovne metafizičke poglede na stvarnost, kao što su Platona (svet ideja) i Aristotela (materija i forma), i može ih objasniti uz konkretne primere.
- **Vrlina i dobro:** Učenik razume kako su filozofi poput Aristotela i Platona povezivali vrlinu i dobro, ali još uvek nije potpuno razvijen u vezi sa praktičnom primenom ovih ideja.
- **Pitanje individualne sreće:** Učenik prepoznaje kako su filozofi poput Aristotela (eudaimonija) i Epikura razmatrali sreću i može da poveže ovo pitanje sa širim filozofskim idejama.

Ocena 4 (Vrlo dobar)

- **Pitanje pra-početka:** Učenik detaljno objašnjava pitanje pra-početka i može navesti različite pristupe filozofa kao što su Tales, Anaksimandar i Heraklit, sa dubljim razumevanjem njihovih stavova.
- **Problemi bića, mnoštva i kretanja:** Učenik jasno razmatra probleme bića, mnoštva i kretanja, povezujući ih sa filozofskim učenjima Heraklita, Parmenida i Platona.
- **Značaj suprotnosti za tumačenje prirode:** Učenik odlično razume značaj suprotnosti u tumačenju prirode i može analizirati kako Heraklit i drugi filozofi koriste ovaj princip.
- **Problemi istine i privida:** Učenik analizira problem istine i privida, povezujući ga sa Platonovim učenjima i razmatrajući važnost istine u filozofiji.
- **Dijalektika i retorika:** Učenik jasno razdvaja dijalektiku i retoriku, razumejući njihov značaj u filozofiji Sokrata i Platona, i može ih analizirati u kontekstu filozofskih metoda.
- **Metafizičko određivanje stvarnosti:** Učenik detaljno razmatra metafizičko određivanje stvarnosti kroz pristupe Platona i Aristotela, te jasno objašnjava njihove razlike.
- **Vrlina i dobro:** Učenik dobro razume odnos između vrline i dobra u filozofiji, naročito kod Aristotela (vrlina kao srednji put) i Platona (dobro kao najviša ideja).
- **Pitanje individualne sreće:** Učenik jasno razmatra pitanje sreće u filozofiji, sa naglaskom na Aristotelovu eudaimoniju i Epikurov pogled na uživanje i zadovoljstvo.

Ocena 5 (Odličan)

- **Pitanje pra-početka:** Učenik duboko razume pitanje pra-početka, povezujući različite filozofe, kao što su Tales, Anaksimandar, Heraklit, sa savremenim filozofskim razmišljanjima. Detaljno analizira njihove stavove o prirodi sveta.
- **Problemi bića, mnoštva i kretanja:** Učenik izuzetno razume probleme bića, mnoštva i kretanja, povezivši ih sa filozofijama Heraklita, Parmenida, Platona i Aristotela, te može analizirati kako su različiti filozofi tumačili postojanje i promene u prirodi.
- **Značaj suprotnosti za tumačenje prirode:** Učenik savršeno razmatra značaj suprotnosti u tumačenju prirode, pružajući duboko razumevanje Heraklitove filozofije i njenog uticaja.
- **Problemi istine i privida:** Učenik briljantno analizira problem istine i privida u filozofiji, povezujući Platonovu pećinu sa modernim filozofskim pitanjima o stvarnosti.

- **Dijalektika i retorika:** Učenik jasno razdvaja dijalektiku i retoriku

MODUL: SREDNJOVEKOVNA FILOZOFIJA

Ocena 1 (Nedovoljan)

- **Odnos vere i razuma:** Učenik ne prepoznaje osnovni problem odnosa vere i razuma. Nije u stanju da razjasni kako su filozofi srednjeg veka razmatrali ovaj odnos. Ne navodi relevantne filozofe, kao što su Avgustin, Anselm, Toma Akvinski.
- **Uloga filozofije u formiranju hrišćanskog učenja:** Učenik ne prepoznaje značaj filozofije u formiranju hrišćanskog učenja. Ne razume kako su filozofske ideje uticale na razvoj hrišćanske teologije i doktrine.
- **Problem univerzalija:** Učenik ne razume problem univerzalija i ne zna ko su filozofi koji su se bavili ovim pitanjem (kao što su Avicenna, Averroes, Toma Akvinski, Abelard).

Ocena 2 (Dovoljan)

- **Odnos vere i razuma:** Učenik prepoznaje osnovni problem odnosa vere i razuma, ali je objašnjenje delimično ili površno. Može navesti filozofe poput Avgustina, Anselma, ali bez dubljeg objašnjenja njihovih stavova o vezi između vere i razuma.
- **Uloga filozofije u formiranju hrišćanskog učenja:** Učenik prepoznaje da je filozofija imala uticaja na formiranje hrišćanskog učenja, ali objašnjenje je površno i ne ulazi u detalje o tome kako su filozofski sistemi oblikovali teološke stavove.
- **Problem univerzalija:** Učenik prepoznaje da je problem univerzalija bio važan u srednjovekovnoj filozofiji, ali ne razume dublje implikacije i nije u mogućnosti da objasni razlike između nominalizma i realizma u vezi sa univerzalijama.

Ocena 3 (Dobar)

- **Odnos vere i razuma:** Učenik prepoznaje osnovne stavove filozofa o odnosu vere i razuma, kao što su stavovi Avgustina (kako vera predhodi razumu), Anselma (dokazivanje Boga pomoću razuma), i Tome Akvinskog (harmonizacija vere i razuma). Razume osnovnu dinamiku između ova dva aspekta, ali objašnjenje nije potpuno razvijeno.
- **Uloga filozofije u formiranju hrišćanskog učenja:** Učenik prepoznaje kako je filozofija uticala na hrišćansko učenje, uz navođenje konkretnih filozofa (Toma Akvinski, Avgustin) koji su koristili filozofiju da bi razvili hrišćansku teologiju. Objašnjenje je jasno, ali nije potpuno sveobuhvatno.
- **Problem univerzalija:** Učenik razume osnovni problem univerzalija, razume razliku između nominalizma (mislili su da univerzalije nisu realne) i realizma (pojedine univerzalije postoje izvan našeg uma). Može da navede filozofe koji su se bavili tim pitanjem (Toma Akvinski, Abelard), ali objašnjenje je još uvek površno.

Ocena 4 (Vrlo dobar)

- **Odnos vere i razuma:** Učenik vrlo dobro razume problem odnosa vere i razuma u srednjovekovnoj filozofiji, navodeći konkretne filozofe kao što su Avgustin, Anselm i Toma Akvinski, sa dubljim razumevanjem njihovih stavova. Učenik je u stanju da analizira kako su filozofi pokušavali da pomire te dve oblasti: veru i razum.
- **Uloga filozofije u formiranju hrišćanskog učenja:** Učenik dobro razume ulogu filozofije u formiranju hrišćanskog učenja. Jasno objašnjava kako su filozofi poput Toma Akvinskog koristili aristotelizam kako bi podržali hrišćansku doktrinu, kao i kako je filozofija uticala na razumevanje teoloških pitanja kao što su priroda Boga, slobodna volja i moral.
- **Problem univerzalija:** Učenik vrlo dobro razume problem univerzalija, kao i razlike između nominalizma i realizma. Može detaljno objasniti razlike između pristupa Toma Akvinskog i drugih filozofa, kao što je Abelard, i njihovih različitih stavova u vezi sa postojanjem univerzalija.

Ocena 5 (Odličan)

- **Odnos vere i razuma:** Učenik izuzetno dobro razume sve aspekte problema vere i razuma u srednjovekovnoj filozofiji. Detaljno analizira stavove filozofa kao što su Avgustin (vera pred razumevanje), Anselm (razum kao podrška veri), i Toma Akvinski (harmonizacija vere i razuma), i može da uporedi različite pristupe između njih. Pored toga, učenik razmatra kako je ovaj problem oblikovao srednjovekovnu filozofiju i teologiju.
- **Uloga filozofije u formiranju hrišćanskog učenja:** Učenik duboko razume kako je filozofija oblikovala hrišćansko učenje, povezujući razmišljanja filozofa sa razvojem hrišćanske doktrine. Može da poveže filozofske ideje sa ključnim teološkim pitanjima i razjasni kako su filozofska učenja uticala na razvoj hrišćanskog mišljenja tokom srednjeg veka.
- **Problem univerzalija:** Učenik briljantno razmatra problem univerzalija, jasno objašnjavajući nominalizam, realizam i druge pristupe koji su se razvijali u srednjovekovnoj filozofiji. Pored toga, učenik je u mogućnosti da analizira kako su filozofi poput Toma Akvinskog, Abelarda i drugih razmatrali prirodu univerzalija i njihovih implikacija u filozofiji i teologiji.

MODUL: FILOZOFIJA NOVOG DOBA

Ocena 1 (Nedovoljan)

- **Problem metode (Novo shvatanje nauke):** Učenik ne prepoznaje značaj problema metode u novovekovnoj filozofiji. Ne razume osnovne promene koje su se dogodile u pristupu nauci i metodama istraživanja (npr. Bacon, Descartes).
- **Problem supstancije:** Učenik ne razume osnovna pitanja o supstanciji u novovekovnoj filozofiji. Nije u stanju da objasni kako su filozofi poput Dekarta ili Spinoze pristupali problemu supstancije.
- **Problem saznanja:** Učenik nije u mogućnosti da razjasni osnovne filozofske probleme saznanja i ne prepoznaje razlike između empirizma i racionalizma.

- **Načela razuma u pravu i politici:** Učenik nije u stanju da prepozna veze između filozofije razuma i političkih teorija u novovekovnom periodu. Ne prepoznaje filozofe koji su oblikovali političku misao (Hobbes, Locke, Rousseau).
- **Problem subjekta:** Učenik nije u stanju da razjasni problem subjekta, niti razume razliku između transcendentnog i apsolutnog subjekta.
- **Problem umne sinteze stvarnosti:** Učenik ne prepoznaje problem umne sinteze stvarnosti, niti razume kako su filozofi novog veka, poput Kanta, videli prirodu kao sistem uma.
- **Dijalektika:** Učenik nije upoznat sa pojmom dijalektike i ne može povezati ovu temu sa filozofskim tradicijama Hegela i drugih filozofa.
- **Um i sloboda:** Učenik ne prepoznaje problem slobode u kontekstu uma. Ne razume osnovna pitanja slobode volje i determinacije u novovekovnoj filozofiji.

Ocena 2 (Dovoljan)

- **Problem metode (Novo shvatanje nauke):** Učenik prepoznaje osnovne promene u metodama naučnog istraživanja (npr. Bacon, Descartes), ali objašnjenje je površno i ne ulazi u detalje kako su ove promene uticale na razvoj nauke.
- **Problem supstancije:** Učenik prepoznaje osnovni problem supstancije, navodeći filozofe poput Dekarta i Spinoze, ali nije u stanju da objasni dublje razlike u njihovim pristupima ovoj temi.
- **Problem saznanja:** Učenik prepoznaje osnovnu podelu između empirizma (Locke, Berkeley) i racionalizma (Descartes, Spinoza), ali objašnjenje nije dovoljno detaljno i dublje razumevanje nije razvijeno.
- **Načela razuma u pravu i politici:** Učenik prepoznaje vezu između filozofije razuma i političkih teorija, ali objašnjenje o razmišljanjima filozofa poput Hobbesa, Locke-a i Rousseau-a je jednostavno i površno.
- **Problem subjekta:** Učenik prepoznaje osnovne razlike između transcendentnog subjekta (Kant) i apsolutnog subjekta (Hegel), ali nije u stanju da u potpunosti objasni značaj ovih razlika.
- **Problem umne sinteze stvarnosti:** Učenik razume osnovne ideje o umnoj sintezi stvarnosti, ali objašnjenje o tome kako su filozofi poput Kanta tretirali prirodu kao sistem uma nije dovoljno razvijeno.
- **Dijalektika:** Učenik prepoznaje osnovne pojmove dijalektike, ali nije u mogućnosti da ih poveže sa širim filozofskim razvojem, naročito u Hegelovoj filozofiji.
- **Um i sloboda:** Učenik prepoznaje osnovni problem slobode u vezi sa umom, ali objašnjenje nije dovoljno jasno. Nije u stanju da detaljno analizira pitanje slobode volje i determinacije u filozofiji.

Ocena 3 (Dobar)

- **Problem metode (Novo shvatanje nauke):** Učenik prepoznaje značaj problema metode u novovekovnoj filozofiji, naročito kod filozofa poput Bacona i Dekarta, i može da objasni kako su se nove metode istraživanja usmerile ka razvoju naučne filozofije.
- **Problem supstancije:** Učenik razume osnovne stavove filozofa poput Dekarta i Spinoze u vezi sa supstancijom, razume razliku između substancijalnog monizma i dualizma.

- **Problem saznanja:** Učenik prepoznaje osnovne probleme saznanja, razume razlike između empirizma i racionalizma i može da analizira stavove filozofa poput Locke-a, Berkeley-a i Descartes-a u vezi sa izvorima saznanja.
- **Načela razuma u pravu i politici:** Učenik jasno razume kako su filozofi razmatrali primenu razuma u pravnim i političkim pitanjima, sa detaljnim analizama Hobesa, Locke-a i Rousseau-a.
- **Problem subjekta:** Učenik prepoznaje značaj problema subjekta, razume razliku između transcendentnog subjekta (Kant) i apsolutnog subjekta (Hegel) i može da objasni kako se ovaj problem razvijao u filozofiji.
- **Problem umne sinteze stvarnosti:** Učenik razume osnovne ideje o umnoj sintezi stvarnosti, naročito u filozofiji Kanta, i razume kako su filozofi videli prirodu kao sistem uma.
- **Dijalektika:** Učenik prepoznaje dijalektiku kao metodu i objašnjava kako je Hegel koristio dijalektiku u razumevanju razvoja svesti i istorije.
- **Um i sloboda:** Učenik razume problem slobode volje i determinacije, naročito kod Kanta i Hegela, i može da analizira kako su različite filozofske tradicije tumačile vezu između uma i slobode.

Ocena 4 (Vrlo dobar)

- **Problem metode (Novo shvatanje nauke):** Učenik duboko razume problem metode u novovekovnoj filozofiji, jasno objašnjava kako su filozofi kao Bacon i Descartes promenili metodološki pristup nauci, naglašavajući važnost empirizma i racionalizma.
- **Problem supstancije:** Učenik vrlo dobro analizira problem supstancije, razume kako su Dekart i Spinoza pristupali pitanju supstancije i može da objasni njihove razlike, naročito u vezi sa dualizmom i monizmom.
- **Problem saznanja:** Učenik vrlo dobro razume filozofske pristupe saznanju, jasno razdvaja empirizam i racionalizam, i može da uporedi stavove filozofa kao što su Locke, Berkeley i Descartes o prirodi saznanja.
- **Načela razuma u pravu i politici:** Učenik detaljno objašnjava kako su filozofi poput Hobesa, Locke-a i Rousseau-a koristili razumevanje razuma u razvijanju svojih političkih i pravnih teorija, i može da analizira njihove razlike u pristupima slobodi i autoritetu.
- **Problem subjekta:** Učenik vrlo dobro razume problem subjekta, analizira razliku između transcendentnog subjekta (Kant) i apsolutnog subjekta (Hegel) i razmatra kako se ovaj problem razvijao kroz istoriju filozofije.
- **Problem umne sinteze stvarnosti:** Učenik jasno razume kako su filozofi poput Kanta tretirali prirodu kao sistem uma, razmatrajući kako su percepcija i razum povezani u oblikovanju stvarnosti.
- **Dijalektika:** Učenik odlično razume dijalektiku, može da objasni Hegelov razvoj dijalektike i njen značaj za filozofiju istorije i svesti.
- **Um i sloboda:** Učenik vrlo dobro razmatra problem slobode u filozofiji, posebno kod Kanta i Hegela, i analizira kako su se pitanja slobodne volje i determinizma razvijala u novovekovnoj filozofiji.

Ocena 5 (Odličan)

- **Problem metode (Novo shvatanje nauke):** Učenik briljantno razmatra problem metode u novovekovnoj filozofiji, analizirajući kako su filozofi kao Bacon i Descartes duboko promenili metodološki pristup nauci, naglašavajući važnost empirizma, racionalizma i kritičkog metoda.
- **Problem supstancije:** Učenik odlično analizira filozofske pristupe supstanciji, detaljno objašnjavajući dualizam Descartesa, monizam Spinoze, i njihove filozofske konsekvence, kao i njihove filozofske implikacije za razumevanje stvarnosti.
- **Problem saznanja:** Učenik briljantno analizira problem saznanja u novovekovnoj filozofiji, upoređujući različite filozofske tradicije

MODUL: SAVREMENA FILOZOFIJA

Ocena 5 (Odličan)

- **Razumevanje teme:** Izuzetno dobro razumevanje svih ključnih tačaka savremene filozofije: odnos prema nasleđu evropske racionalnosti, značaj logičke i jezičke analize, problem egzistencije, specifičnost filozofskih metoda (hermenautika i fenomenologija) i odnos filozofskih i naučnih metoda.
- **Analitičko razmišljanje:** Izuzetna sposobnost analize i sintetičkog povezivanja tih tema. Kriterijumi se jasno razvijaju i argumenti su temeljni, duboki i dobro obrazloženi.
- **Kritički pristup:** Pokazivanje kritičkog razmišljanja i originalnosti u pristupu, s jasnim razumevanjem uticaja savremenih filozofskih pravaca na društvo i kulturu.
- **Upotreba metoda:** Precizna upotreba filozofskih metoda (hermenautika, fenomenologija) u razmatranju problema, uz sposobnost povezivanja tih metoda sa teorijskim i praktičnim aspektima savremene filozofije.
- **Izvorna i precizna upotreba terminologije:** Sposobnost da se tačno i jasno koristi filozofska terminologija, sa citiranjem i objašnjavanjem relevantnih filozofskih radova i autora.

Ocena 4 (Vrlo dobar)

- **Razumevanje teme:** Dobro razumevanje ključnih tačaka savremene filozofije, uz blago manju dubinu nego kod ocene 5.
- **Analitičko razmišljanje:** Dobar nivo analize, uz jasno objašnjenje svakog od problema, ali možda uz manju kritičku dubinu ili nejasnoće u povezivanju tema.
- **Kritički pristup:** Dobar, ali ne potpuno originalan pristup temama. Razumevanje kritičkih razlika između filozofskih metoda je jasno, ali možda nije dovoljno razrađeno.
- **Upotreba metoda:** Dobro poznavanje filozofskih metoda, ali bez mnogo novih uvida u njihov značaj za savremeni filozofski diskurs.
- **Izvorna i precizna upotreba terminologije:** Korišćenje tačne filozofske terminologije, ali uz manju preciznost u objašnjenju ili citiranju.

Ocena 3 (Dobar)

- **Razumevanje teme:** Dovoljno razumevanje ključnih tačaka savremene filozofije, ali sa nekim nejasnoćama ili nedostacima u razumevanju specifičnih aspekata.
- **Analitičko razmišljanje:** Osnovna analiza je prisutna, ali nije dovoljno duboka ili precizna. Neka pitanja ostaju nedovoljno istražena ili su površno obrađena.
- **Kritički pristup:** Nizak nivo kritičkog razmišljanja ili samo površno razmatranje alternativa u filozofiji. Manje sposobnosti u povezivanju filozofskih metoda sa stvarnim izazovima.
- **Upotreba metoda:** Osnovno poznavanje filozofskih metoda, ali uz ograničenu primenu i bez dublje analize njihovog značaja i upotrebe.
- **Izvorna i precizna upotreba terminologije:** Ponekad se koristi netačna ili nejasna terminologija, ili nije dovoljno jasno objašnjeno značenje ključnih pojmova.

Ocena 2 (Dovoljan)

- **Razumevanje teme:** Osnovno razumevanje ključnih tačaka, ali s ozbiljnim greškama u razumevanju filozofskih tema. Nedovoljno ili pogrešno objašnjavanje osnovnih pojmova i filozofskih metoda.
- **Analitičko razmišljanje:** Površna analiza koja se često ne povezuje sa širim filozofskim kontekstom. Veći deo teme ostaje neobrađen ili je pogrešno shvaćen.
- **Kritički pristup:** Nedostatak kritičkog razmišljanja. Ponekad se prepisuju ideje bez duboke analize ili pokušaja povezivanja sa savremenim filozofskim pitanjima.
- **Upotreba metoda:** Filozofske metode su nedovoljno primenjene, sa minimalnim razumevanjem njihovog značaja.
- **Izvorna i precizna upotreba terminologije:** Veliki problemi u preciznosti i jasnoći terminologije. Moguće je da se koriste pogrešni izrazi ili da nisu objašnjeni osnovni filozofski pojmovi.

Ocena 1 (Nedovoljan)

- **Razumevanje teme:** Nedovoljno razumevanje osnovnih tema, s velikim greškama u objašnjavanju osnovnih koncepata savremene filozofije.
- **Analitičko razmišljanje:** Potpuni nedostatak analize ili pokušaja dubljeg razumevanja problema. Nema pokušaja povezivanja filozofskih metoda sa relevantnim temama.
- **Kritički pristup:** Potpuni nedostatak kritičkog pristupa. Nema sposobnosti za analizu i vrednovanje filozofskih pravaca i metoda.
- **Upotreba metoda:** Filozofske metode su potpuno ignorisane ili pogrešno primenjene.
- **Izvorna i precizna upotreba terminologije:** Korišćenje pogrešne terminologije, bez jasnog razumevanja filozofskih pojmova.